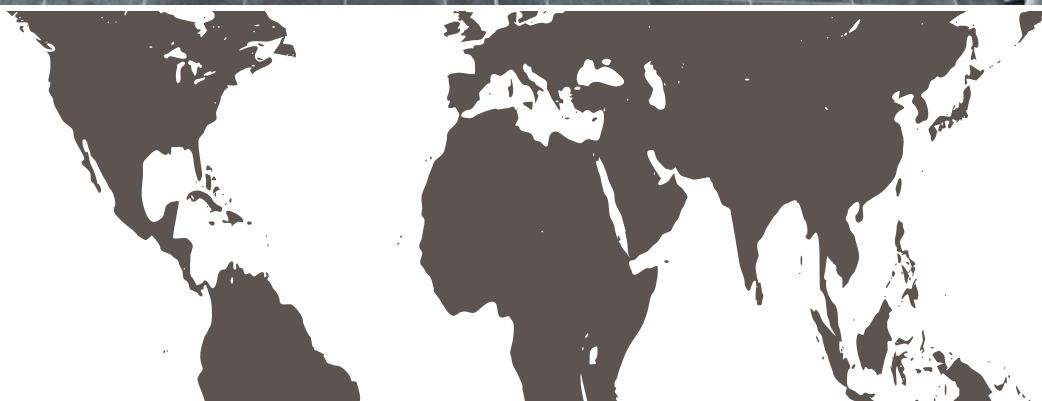

Partneritetet e Qëndrueshme Komunale
Partnerstvo održivog razvoja jedinica lokalne samouprave
Партнерство одрживог развоја јединица локалне самоуправе
Kommunale Nachhaltigkeitspartnerschaften

SERVICESTELLE
KOMMUNEN IN DER EINEN WELT

МАТЕРИЈАЛ

МЕЂУНАРОДНА ПОЧЕТНА РАДИОНИЦА У
ОКВИРУ ПРОЈЕКТА „ПАРТНЕРСТВА ОДРЖИВОГ
РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ“

од 16. до 17. јануара 2017. у Гелзенкирхену | бр. 92

Servicestelle Kommunen in der Einen Welt (SKEW)

(Сервисна служба за јединице локалне самоуправе једнога света - SKEW)

info@service-eine-welt.de

www.service-eine-welt.de

„Материјал“ – Серија Сервисне службе за јединице локалне самоуправе једнога света, Свеска br. 92

За садржај одговоран: SKEW, др Стефан Вилхеми

Руковођење пројектом: Исабела Сантос де Албукерке Нунес Колецке и Вера Штрасер

Текстови: Штефани Вулф

Редакција: Вера Штрасер, Ева Хојшен

Фотографије: Барбара Фроман

Графички дизајн, типографија и обликовање корица: Фабиан Еверт, Кенигсвинтер

Бон, август 2017.

Прештампавање, па чак и у деловима, није дозвољено без претходног одобрења издавача. Серија „Материјал“ је финансијски потпомогнута од стране Савезног министарства за привредну сарадњу и развој те Савезних покрајина Баден-Виртемберг, Бремен, Хамбург, Северна Рајна-Вестфалија и Рајна-Палатинат.

У овој публикацији се ради читљивости не користи непрекидно родно осетљив језик. Изрази који су дати у мушком грааматичком роду се наравно односе и на жене (и обратно).

Текстови у којима је наведено име аутора одражавају личне ставове дотичног аутора, а не нужно и ставове издавача и редакције.

САДРЖАЈ

1. Садржај	4
2. Почетна радионица – 1. дан	5
2.1. Отворење радионице	5
2.2. Представљање дванаест међуопштинских партнерстава	7
2.3. Предавање: Агенда 2030 са глобалним циљевима одрживог развоја и њихова интеграција у општинске структуре	10
2.4. Рад у групама: “Beyond Cherry Picking” Агенда 2030 - Шта то значи за моју јединицу локалне самоуправе?	11
2.5. Предавање: Преглед пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“	12
2.6. Предавање: Одрживи развој у Гелзенкирхену	13
2.7. Обилазак зграде “Ханз Закс“	14
2.8. Свечани пријем и примопредаја Меморандума о разумевању у згради „Ханз Закс“	14
3. Почетна радионица – 2. дан	15
3.1. Опште информације: Приступи у пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“	15
3.2. Предавање: Организациони ток пилот-фазе	17
3.3. Рад у групама	19
3.4. Општај	22
Прилог	23
Програм	23
Попис учесника	25

1. САДРЖАЈ

Одржавањем почетне радионице у којој је учествовало дванаест партнерстава одрживог развоја између немачких општина и општина из Босне и Херцеговине, Косова и Србије успешно је започела пилот-фаза пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“. Пројекат спроводи Сервисна служба за јединице локалне самоуправе једнога света (SKEW) организације Ангажман Глобал (Engagement Global) по налогу немачког Савезног министарства за економску сарадњу и развој (BMZ).

Долазак и регистрација учесника на месту одржавања радионице

У оквиру дводневне почетне радионице одржане 16. и 17. јануара 2017. год. у згради „Напз Закс“ у Гелзенкирхену SKEW је угостио око 100 представника јединица локалне самоуправе из Немачке и југоисточне Европе као и друге актере из области одрживог развоја и братимљења градова. Партнерске општине су договориле систематску сарадњу у области Агенде 2030 и њених глобалних Циљева одрживог развоја (*Sustainable Development Goals, SDGs*) за време трајања двогодишњег пројекта. SKEW их у овом процесу прати, саветује и подржава.

Табела 1: Преглед партнерстава одрживог развоја између јединица локалне самоуправе из Немачке и југоисточне Европе (стање: јануар 2017.)

Немачка	Босна и Херцеговина
Гелзенкирхен	Зеница
Гера	Горажде
Лангенхаген	Бијељина
Лајпциг	Травник
Волфсбург	Сарајево
Немачка	Косово
Кирхајн	Смира, Општина Витина
Троисдорф	Мушутште, Општина Сува река
Немачка	Србија
Берлинска градска општина Трептов-Кепеник и Главни град Савезне покрајине Баварске Минхен	Суботица
Инголштат	Крагујевац
Офенбах на Мајни	Земун (Градска општина Града Београда)
Фафенхофен на Илму	Ваљево
Заједница општина Берзенбрик	Рума

2. ПОЧЕТНА РАДИОНИЦА – 1. ДАН

2.1. Отворење радионице

Мартина Рудовиц, заменица градоначелника Гелзенкирхена

Заменица градоначелника Гелзенкирхена, Мартина Рудовиц, отвара радионицу

Заменица градоначелника Мартина Рудовиц је отворила манифестацију те у име свог града пожелела добродошлицу гостима у згради „Ханз-Зак“. Похвалила је чињеницу да се присутне општине у циљу одрживог развоја желе отворити на економском, еколошком и друштвеном плану. „При томе“ рекла је Мартина Рудовиц, „Вам желим много успеха и устрајности.“ Агенда 2030 је важан оквир пројекта, јер обећава побољшање животних услова свих људи и њихове животне средине- два веома важна циља са обзиром на велике глобалне изазове.

Улрих Калтенбах, BMZ

Улрих Калтенбах поздравља учеснике у име Савезног министарства за привредну сарадњу и развој

Улрих Калтенбах, референт у Савезном министарству за привредну сарадњу и развој (нем. BMZ), је поздравио госте у своје и у име Савезног министра за развој др Герда Милера. „Јединице локалне самоуправе широм света се суочавају са огромним изазовима. Све већа урбанизација, растуће сиромаштво, све већи број избеглица, климатске промене, здравствена заштита и мобилност су само неки од тих изазова. Због тога су јединице локалне самоуправе толико важне. Оне располажу знањем које је потребно за проналажење решења за глобалне проблеме на локалном нивоу.“

Улрих Калтенбах је нагласио да BMZ придаје велики политички значај пројекту који проводи SKEW. Посебно је поздравио чињеницу да су јединице локалне самоуправе из југоисточне Европе укључене у пилот-фазу пројекта: „Драго нам је да ћемо водити дијалог на равноправном основу и да ћемо заједно да тражимо могућности за обликовање глобализације на праведан и одржив начин.“

Џесика Бајер, SKEW

Џесика Бајер поздравља госте у име SKEW-а, посебно актере из 25 присутних јединица локалне самоуправе

„25 јединица локалне самоуправе се данас окупило на почетку заједничког пројекта. То је заиста нешто посебно“, изјавила је Џесика Бајер која је поздравила госте у име SKEW-а и представила поименице све присутне јединице локалне самоуправе. Присутни гости су се већ раније у оквиру две радионице упознали са Агендом 2030 и њеним значајем за заједнички рад у оквиру партнерства. SKEW је примио скоро 20 пријава о изражавању интереса за учешће у пилот-фази пројекта. Одабрано је дванаест партнерстава (међу њима и једно партнерство између три општине) која ће идуће две године учествовати у пилот-фази.

Надовезујући се на постојећа искуства јединица локалне самоуправе у области одрживог развоја циљ је успостављање дијалога о циљевима Агенде 2030 и спровођење заједничких активности како би се остварили ти циљеви. Џесика Бајер је нагласила актуелност теме и осврнула се на њену важност за партнерства између јединица локалне самоуправе. Пожелела је свим учесницима много успеха и захвалила се граду домаћину Гелзенкирхену који се већ дуги низ година интензивно бави аспектима одрживог развоја.

2.2. Представљање дванаест међуопштинских партнерстава

Водитељ радионице Патрик Лојш је замолио све присутне представнике општина да изађу на позорницу те да кратко представе своје међуопштинско партнерство.

Табела 2 : Кратки профили партнерстава која учествују у пројекту

Партнерство	Број становника	Површина	Година успостављања партнерства	Досадашње активности
Гелзенкирхен Зеница, Босна и Херцеговина	257.607	104,8 km ²	1969	Партнерство између Гелзенкирхена и Зенице је најстарије у пројекту. Због тога је сразмерно велики и дијапазон тема којима су се оба града заједно бавила у току тог дугог временског периода. Тренутно је у првом плану питање опхођења према површинама на којима се налазила тешка индустрија. Гелзенкирхен је стекао драгоцена искуства на овом пољу у оквиру промена привредне структуре у Рурској области.
	115.000	499,7 km ²		
Гера Горажде, Босна и Херцеговина	95.969	151,9 km ²	2002	Гера и Горажде већ 20 година континуирано и партнерски раде на разним друштвеним питањима како би остварили локалне и глобалне циљеве. Успешно је спроведен велики број заједничких пројеката, нпр. у области инклузије особа са инвалидитетом. Партнерство ова два града добила нови замах кроз пилот-пројекат „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“.
	22.080	252 km ²		
Лангенхаген Бијељина, Босна и Херцеговина	51.691	71,99 km ²	2007	Већ десет година Лангенхаген и Бијељину повезује добра сарадња у области цивилног друштва, посебно на пољу културе и миграција. У међувремену су такође успостављени добри и пријатељски односи између општинских органа.
	114.663	734 km ²		
Лајпциг Травник, Босна и Херцеговина	520.838	297,6 km ²	1995	Лајпциг и Травник негују веома активне партнерске односе у различитим тематским областима и са бројним међуљудским контактима и сусретима. За своје активно партнерство обе општине су добиле и награду Европске уније. У оба града постоје партнерска удружења и канцеларије.
	57.543	529 km ²		

Партнерство	Број становника	Површина	Година успостављања партнерства	Досадашње активности
Волфсбург	125.500	204 km ²	1985	Партнерство између градова Волфсбург и Сарајево постоји већ 30 година. Поред привреде и науке у средишту сарадње су спорт и култура. Оба града се сада радују сарадњи на тему Агенде 2030.
Сарајево, Босна и Херцеговина	291.422	141,5 km ²		
Берлинска градска општина Трелтов-Кепеник	257.782	168,42 km ²	Суботица – Минхен: 2000. Суботица – Трелтов-Кепеник: 2002	Са две немачке и једном српском општином ово партнерство је једино трочлано партнерство у оквиру пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“. У области спорта, културе и размене омладине већ постоји интензиван контакт. Сва три партнера желе да уче једни од других, иако координација трочланог партнерства није увек једноставна.
Минхен	1.500.000	310,7 km ²		
Суботица, Србија	105.681	290 km ²		
Кирхајн	17.557	90,92 km ²	2016	У погледу одрживог развоја су мале јединице локалне самоуправе као што је Витина на Косову сучене са великим изазовима.
Смира (Општина Витина), Косово	46.987	267 km ²		Сарадња између Витине и Кирхајна је тек започела. Обе стране се надају узајамном процесу учења и доброј сарадњи у области обновљивих извора енергије и одрживе пољопривреде.
Троисдорф	75.369	62,17 km ²	2001	Сува река и Троисдорф сарађују од 2001. године у разним областима као што су водоснабдевање, привреда и туризам. Обе општине се радују почетку заједничког рада на тему Агенде 2030 те јачању свести о питањима и циљевима Агенде.
Мушпита (Општина Сува река), Косово	59.702	387 km ²		
Инголштат	132.438	133,4 km ²	2003	Ово партнерство је службено успостављено 2003. године, иако је још раније било многобројних контаката између Крагујевца и Инголштата. До сада је спроведен низ заједничких пројеката, између осталог у области културе и размене ученика. Пројекат „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ ће још више да учврсти ову интензивну сарадњу.
Крагујевац, Србија	179.417	835 km ²		

Партнерство	Број становника	Површина	Година успостављања партнерства	Досадашње активности
Офенбах на Мајни Земун, Србија	116.945 152.950	44,9 km ² 153,56 km ²	(1956) 1999	1956. су се Офенбах и Земун заједно са другим европским јединицама локалне самоуправе укључили у круг градова побратима. Када је постао градска општина Београда Земун је иступио из тог круга братских градова. Офенбах и Земун су 1999. године опет успоставили партнерске односе. Учешће у пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ би требало да подстакне сарадњу, да јој пружи нови замах и да је продуби у различитим стручним областима.
Фафенхофен на Илму Ваљево, Србија	23.971 90.312	92,39 km ² 905 km ²	1999	Оба града добро сарађују још од 1999. године. Учешћем у пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ је започела нова фаза у партнерским односима између Фафенхофена на Илму и Ваљева. Темељи партнерства су биле пре свега кооперације у области културе и уметности. У будућности се обе општине желе посветити одрживом уређењу градских зелених површина.
Заједница општина Берзенбрик Рума, Србија	7.961 30.656	42,54 km ² 582 km ²	2016	Још није службено успостављено партнерство између ова два града, иако се обе стране надају да ће одговарајући споразум да буде потписан још 2017. године. Удружење „Градити мостове“ се задње две године снажно ангажовало за успостављање партнерства између Заједнице општина Берзенбрик и Руме. Остварени су многобројни контакти нпр. у оквиру размене омладине.

Након међуопштинских партнерстава представили су се и присутни представници **Савеза градова и општина из Немачке, Босне и Херцеговине, Косова и Србије**. Поздравили су овај међународни пројекат и обећали да ће пружити подршку градовима и општинама.

Учесници из Србије и Немачке приликом представљања партнерстава јединица локалне самоуправе

2.3. Предавање: Агенда 2030 са глобалним циљевима одрживог развоја и њихова интеграција у општинске структуре

Др Ева Дик, Немачки институт за развојну политику

Др Ева Дик са Немачког института за развојну политику приликом предавања о Агенди 2030 и улози јединица локалне самоуправе

Предавачица је у свом излагању дала увод о Агенди 2030 и при томе се посебно осврнула на велики глобални значај градова и општина за остваривање 17 Циљева одрживог развоја (*Sustainable Development Goals, SDGs*). 2015. године је Генерална скупштина Уједињених нација усвојила „Агенду 2030 за одрживи развој“ као наставак Миленијумских циљева развоја (*Millennium Development Goals, MDGs*). SDG-еви су више од саме надградње MDG-ева. Садржај SDG-ева је далекосежнији од претходних циљева. Први пут су аспекти развоја и одрживости подједнако уважени и приказани у узајамној повезаности. Додатна велика разлика између MDG-ева и SDG-ева је да циљеви Агенде 2030 имају универзалан карактер- значи да подједнако важе за све земље света- и обавезују комплетну међународну заједницу.

У SDG-у 11 („Одрживи градови и заједнице“) и SDG-у 17 („Партнерством до циљева“) изричито се помиње важна улога јединица локалне самоуправе. Локализација Циљева одрживог развоја, значи њихово присвајање на локалном нивоу и прилагођавање локалном контексту је стога важан фактор. Научне студије су показале: Градови и општине играју централну улогу приликом имплементације 45 % циљева и потциљева Агенде 2030.

И јединице локалне самоуправе имају користи од Циљева одрживог развоја. Ти циљеви пружају оријентацију и представљају повод за прилагођавање локалних стратегија развоја. Истовремено омогућују и приступ ресурсима међународних и националних развојних агенција. Агенда 2030 и њено прилагођавање локалним приликама („локализација“) јачају међуопштинске мреже и стварају предуслове за узајамно учење.

Дискусија након предавања

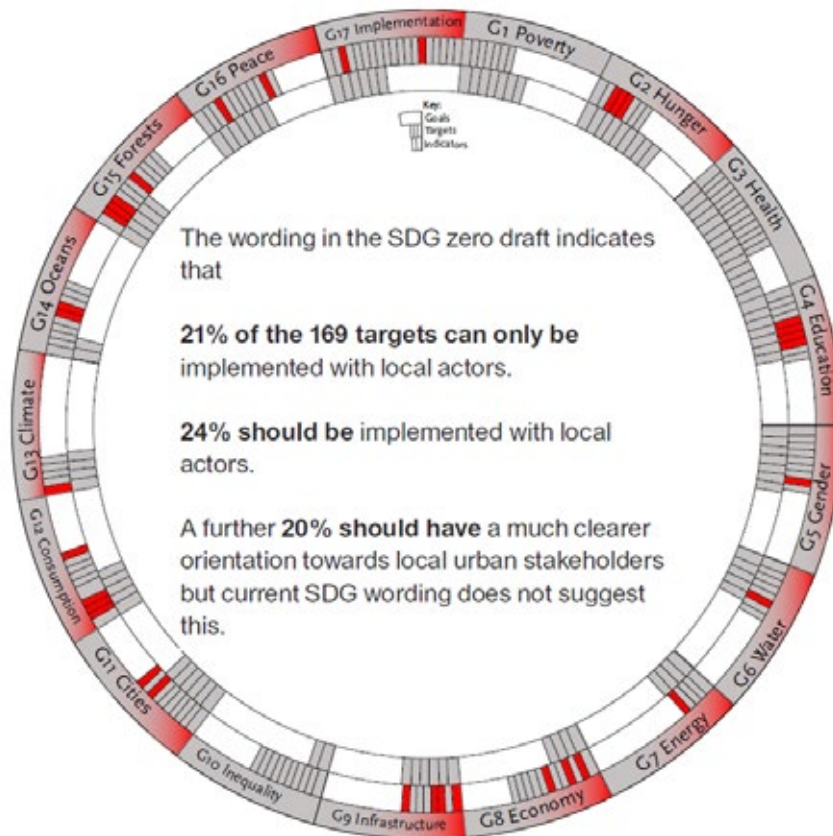
Питање: „На који начин се може решити проблем да се тако мали број грађана занима за Агенду 2030, јер иста на први поглед нема јаку везу са свакодневним животом?“

Др Ева Дик: „То на многим местима заиста представља изазов. Међутим, има добрих примера успешне комуникације између општинских органа и грађана. Постоје и примери политичких култура у којима партиципација грађана добро функционише. Ова конференција пружа добар оквир за размену мишљења и искустава о партиципацији.“

Питање: „Зар не би било боље да се прво предоче конкретни и брзи успеси како би се грађани придобили за Агенду?“

Др Ева Дик: „То је сигурно тачно, али поред појединачних корака и мера било би потребно размислити и о следећем: Које институције и актери су важни за процес? И мали ‚опипљиви‘ успеси се могу увезати у општи интегрисани план развоја.“

У дискусији се неколико учесника изјаснило за јаче увезивање Агенде 2030 у образовање одраслих те за веће наглашавање те теме у комуникацији: Тема одрживог развоја је далеко комплекснија од заштите животне средине.

Слика 1: Misselwitz, P., Salcedo Villanueva, J.: 2016: The Urban Dimension of the SDGs: Implications for the New Urban Agenda, стр. 7

2.4. Рад у групама: “Beyond Cherry Picking” Агенда 2030 - Шта то значи за моју јединицу локалне самоуправе?

Учесници из Косова за време рада у групама

Учесници су у малим радним групама, подељеним по језицима, продубили теме предавања. Циљ групне вежбе под насловом „Beyond Cherry Picking“ био је пре свега да се установе везе између 17 појединачних Циљева одрживог развоја. Значи задатак је био да се не изабере само оно најбоље или најпожељније од понуђеног тј. да се посвети

пажња искључиво једној омиљеној теми, него да се размењују мишљења и искуства о узајамним везама између појединих компоненти Агенде 2030 на локалном нивоу. Да ли постоје јасне везе између појединих Циљева одрживог развоја? Где су везе мање изражене? Како се то одражава на моју јединицу локалне самоуправе? Којим циљевима смо се већ бавили? Које теме, којима се до сада нисмо бавили, могу да унапреде нашу јединицу локалне самоуправе?

Свака радна група је изабрала плакат у чијем средишту се налазио један SDG окружен другим Циљевима одрживог развоја. Учесници су из перспективе своје јединице локалне самоуправе идентификовали везе између појединачних Циљева одрживог развоја.

Презентација резултата радних група

Образовано је укупно осам радних група. Свака група је могла изабрати један од три радна листа.¹

Свака од радних група је изабрала радни лист у чијем средишту се налазио један од следећих Циљева одрживог развоја (SDGs): SDG 1 („Свет без сиромаштва“), SDG 4 („Квалитетно образовање“), SDG 8 („Достојанствен рад и економски раст“), SDG 9 („Индустрија, иновације и инфраструктура“), SDG 11 („Одрживи градови и заједнице“) и SDG 12 („Одговорна потрошња и производња“). При томе су се учесници из југоисточне Европе одлучили за Циљеве одрживог развоја 1, 4, 8, 11 и 12, а учесници из Немачке за циљеве 9, 11 и 12. Велики број веза са другим Циљевима одрживог развоја установљен је пре свега код циљева 1, 11 и 12. Тако је рецимо SDG 9 био веома јако повезан са циљевима 11 и 12, како на радном листу у чијем средишту се налазио SDG 9, тако и на радним листовима са SDG-ем 11 односно SDG-ем 12 у центру плаката.

Представници немачких јединица локалне самоуправе су првенствено сматрали важним аспекте одрживог развоја и заштите животне средине, док су представници општина из југоисточне Европе већи значај придавали развојним аспектима као што су привредни раст, образовање и сиромаштво. То одражава трансформативни карактер Агенде 2030, јер се у њој принцип одрживости повезује са економским, еколошким и социјалним развојем, с тим што Агенда- за разлику од бивших међународних система циљева- подједнако важи за све земље света.

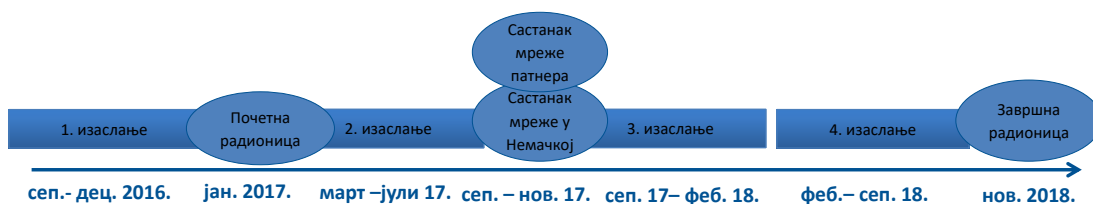
2.5. Предавање: Преглед пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“

Џесика Бајер и Исабела Сантос, SKEW

Џесика Бајер и Исабела Сантос су представиле могућности и шансе које Агенда 2030 нуди у оквиру развојне политике јединица локалне самоуправе те су објасниле на који начин SKEW пружа подршку општинама у оквиру пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“. „Сврха Партнерстава одрживог развоја јединица локалне самоуправе је остваривање заједничких амбиција везаних за Циљеве одрживог развоја на локалном нивоу“ појаснила је Џесика Бајер. Циљ пилот-фазе је да се ојачају постојећа партнерства између јединица локалне самоуправе из Немачке и југоисточне Европе, и то путем размене искустава, кроз сарадњу и циљану подршку. На тај начин се могу заједно ухватити у коштац са изазовима одрживог развоја. „Желимо да охрабримо јединице локалне самоуправе да делују на локалном нивоу како би постигле глобалне ефекте.“

Исабела Сантос је представила ток пројекта за следеће две године и при томе је нагласила: „Реч је првенствено о размени искустава на равноправном основу.“ SKEW подржава целокупни процес путем финансирања изаслања стручњака, састанака мреже, почетне и завршне манифестације и пилот-активности на локалном нивоу. Осим тога, SKEW јединицама локалне самоуправе континуирано пружа стручне и методолошке савете. Исабела Сантос: „Хвала што сте данас сви присутни. Заиста се радујем сарадњи“.

1 Рад у групама је конципиран по узору на алат „А Nexus Approach for the SDGs – Interlinkages between the goals and targets“ помоћу којег се могу приказати и објаснити везе између појединачних Циљева одрживог развоја. Примерак алата можете преузети са веб-странице Уједињених нација: <https://www.un.org/ecosoc/sites/www.un.org.ecosoc/files/files/en/2016doc/interlinkages-sdgs.pdf>.

Слика 2: Ток пилот-фазе пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“

2.6. Предавање: Одрживи развој у Гелзенкирхену

Вернер Рибарски, шеф стручне службе „АГЕнда-21“ у Гелзенкирхену, има дугогодишње искуство у области одрживог развоја. 1997. године Градско веће Града Гелзенкирхена је једногласно донело одлуку да установи Локалну Агенду 21. Повереник за Агенду 21, Вернер Рибарски, представио је неколико важних достигнућа у локалном одрживом развоју свог града. „Оквирни услови се разликују од општине до општине. Али можда Вам могу дати понеку идеју“.

Придржавајући се слогана „Од пројекта до принципа“ у Гелзенкирхену је успело укључивање ширих кругова становништва у процесе одрживог развоја. Док су се на самом почетку радне групе бавиле малим, корисним пројектима, уз све веће искуство

и професионализацију су и пројекти постајали све већи и већи, као што је нпр. „ÖKOPROFIT“, заједнички пројекат са локалном привредом везан за интегрисану технологију у области заштите животне средине по швајцарском узору.

До сада је спроведено преко 100 пројеката на тему одрживог развоја. На том основу се развила велика мрежа актера са сталним структурама како би се унапредио локални одрживи развој. Као примере Вернер Рибарски је навео „Kolleg 21“, образовни програм који се обраћа младим људима, те школу за образовање одраслих (нем. Volkshochschule) која у свом наставном програму нуди „одрживи развој“ као тематску област. Мере одрживе обнове града, питање третмана старих индустријских површина, климатске промене и образовање за одрживи развој јасно показују да је тема „одрживи

Слика 3: Теме и полазне тачке процеса Агенде 21 у Гелзенкирхену (Извор: Канцеларија „аГЕнда 21“ у Гелзенкирхену)

развој“ прихваћена од стране великог броја грађана Гелзенкирхена. Градско веће Града Гелзенкирхена је већ 2015. године донело једногласну одлуку да се Агенда 2030 спроведе на нивоу општине.

Учесници из Косова приликом организованог обилазак зграде „Ханз Закс „

2.7. Обилазак зграде „Ханз Закс“

Након свог излагања Вернер Рибарски је позвао присутне на организован обилазак зграде „Ханз Закс“, места одржавања конференције и симбола града Гелзенкирхена. Зграда из изграђена од 1925. до 1927. год. у стилу функционализма и 2012. године је у потпуности санирана и обновљена на одржив начин. Зграда „Ханз Закс“ са својим заобљеним угловима је увек била нешто више од градске већнице: у њој су се одржавале културне манифестације, забаве и други догађаји. Иако је била заштићена као споменик културе било је планирано да се зграда сруши. Међутим, грађани Гелзенкирхена су се заузели за њено очување. Након обнове у новом одрживом дизајну зграда је поново отворена 2013. године и сада плени својим транспарентним интеријером, концептом снабдевања енергијом путем геотермичког постројења и фотонапонских ћелија на крову зграде те коришћењем кишнице за пуштање воде у тоалетима. Данас се у згради опет одржавају културне приредбе и други догађаји. Осим тога, постављена је и стална изложба која информше о историји града Гелзенкирхена.

2.8. Свечани пријем и примопредаја Меморандума о разумевању у згради „Ханз Закс“

Др Штефан Вилхелми, руководиоца SKEW-а, упућује рећи добродошлице учесницима на свечаном пријему

У свечаном оквиру у вечерњим часовима уприличена је примопредаја Меморандума о разумевању између јединица локалне самоуправе које учествују у пројекту и SKEW-а. Поред заменице градоначелника Гелзенкирхена Мартине Рудовиц присутним гостима су речи добродошлице такође упутили др Штефан Вилхелми, руководиоца SKEW-а, и Хајнц Мајер из удружења Иницијативна група Зеница (нем. Initiativkreis Zenica e.V.). Након потписивања Меморандума о разумевању остатак пријема је протекао уз заједничку вечеру и музику.

Др Штефан Вилхелми, руководиоца SKEW-а, и представници међуопштинског партнерства између Заједнице општина Берзенбрик и Општине Рума из Србије потписују Меморандум о разумевању

3. ПОЧЕТНА РАДИОНИЦА – 2. ДАН

Након кратког осврта на резултате првог дана водитељ радионице Патрик Лојш је усмерио пажњу на предстојећи дан: „Данашњи задатак је да конкретизујемо ствари, да договоримо заједничке кораке и радимо на конкретним плановима и задацима како бисмо могли да започнемо сарадњу у оквиру пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе.“

3.1. Опште информације: Приступ и пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“

Партнерске јединице локалне самоуправе су се већ пре одржавања почетне радионице одлучиле за један од два могућа приступа имплементацији пројекта. Већина општина је одабрала варијанту „Заједнички процес активног учења кроз праксу - *learning by doing*“. Партнерски градови Лајпциг и Травник су се с друге стране одлучили за опцију „Заједно на путу до стратегије одрживог развоја“. SKEW за оба приступа нуди исте услуге.

Приступ бр. I: „Заједно на путу до стратегије одрживог развоја“

Џесика Бајер, SKEW

Код овог приступа партнери развијају заједничко разумевање Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја у оквиру дијалога већег броја различитих актера. Партнери се узајамно саветују приликом израде нових односно обраде постојећих стратегија одрживог развоја и идентификују активности у обе јединице локалне самоуправе које могу заједно да спроведу у оквиру свог међуопштинског партнерства. Циљ је израда заједничког акционог плана / програма деловања за имплементацију Агенде 2030. Спровођење пилот-активности (пилот-мере) као једног елемента заједничког акционог плана предвиђено је при крају заједничког рада у оквиру пилот-фазе целокупног пројекта.

Лајпциг и Травник су одабрали овај начин рада. Оба града желе започети интензивну размену мишљења и искустава о постојећим стратегијама одрживог развоја, желе се узајамно саветовати и на том основу развијати нове стратегије. Обе општине тренутно прерађују своје постојеће стратегије: Лајпциг ради на „Концепту интегрисаног развоја града“ који би требало да буде усвојен 2018. године под насловом „Лајпциг 2030“, а Травник тренутно ради на „Стратегији развоја“ за временско раздобље од 2020. до 2030. Значи да

Слика 4: Ток пилот-фазе пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ (приступ бр. I)

је погодан временски тренутак за оба града да се укључе у процес узajамног саветовања.

Приступ бр. II: „Заједнички процес активног учења кроз праксу – learning by doing“

Исабела Сантос, SKEW

У оквиру овог приступа партнери бирају један или више Циљева одрживог развоја (SDGs) на којима желе радити у контексту SDG-а 11 („Одрживи градови и заједнице“) и SDG-а 17 („Партнерством до циљева“). У ту сврху обе јединице локалне самоуправе заједно развијају и спроводе пилот-активност. Од централног значаја у овом процесу је учење кроз праксу („learning by doing“). Спровођење пилот-активности има за циљ да грађани на конкретном примеру искусе и доживе имплементацију Агенде 2030. Искуства стечена приликом имплементације пилот-активности ће се евалуирати и искористити за стратешко планирање будуће сарадње у оквиру партнерства одрживог развоја. Током целог процеса би требало информисати и укључити ширу јавност.

Пилот-активности – Напомене и примери добре праксе

Да се циљеви Агенде 2030 и њена комплексност не би изгубили из вида, требало би приликом осмишљавања пилот-активности уважити одређене критеријуме. Исабела Сантос и Џесика Бајер су на неколико примера из праксе на општинском нивоу објасниле о којим критеријумима је реч. Пилот-активности треба спровести у временском периоду

од неколико месеци, с тим што се не би смео прекорачити буџет у износу од 5.000 евра. Осим тога, приликом планирања активности би требало узети у обзир следеће опште аспекте:

- У спровођење пилот-активности треба укључити актере из општинске политике и јавне управе као и представнике цивилног друштва, с тим што се морају укључити најмање два сектора општинске управе како би се унапредила међусекторска сарадња.
- Пилот-активност се мора односити на најмање два Циља одрживог развоја (SDGs). При томе треба посветити посебну пажњу везама између појединачних циљева. Обе јединице локалне самоуправе би требало да у оквиру свог партнерства одаберу исте Циљеве одрживог развоја (SDGs), с тим што се конкретни облик обе пилот-активности у оквиру одабраних Циљева одрживог развоја може да разликује и прилагоди конкретним потребама сваке јединице локалне самоуправе.
- Пилот-активност треба да буде трансформативног карактера, тј. њен циљ је да се неодржив начин рада трансформише у одрживији начин рада.
- Пилот-активност би требало да прошири дијапазон локалних активности јединица локалне самоуправе те да омогући међуопштинско учење у оквиру партнерства.

SKEW је учесницима представио **примере добре праксе** који могу послужити као идеје приликом планирања сопствене пилот-активности:

Слика 5: Ток пилот-фазе пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ (приступ бр. II)

- У Фрајбургу је покренут пројекат са циљем да се смањи загађење околине које настаје кроз употребу једнократних пластичних чаша за кафу (**кафа за понети „coffee to go“**). У ту је сврху развијен систем кауције за чаше који је промовисан и у малопродаји и код муштерија. Овај пројекат је повезан са SDG-ем 12 („Одрживи облици потрошње и производње“) и SDG-ем 14 („Океани, мора и морски ресурси“). Пројекат је имао позитивне ефекте и на следећа три потциља:²

Потциљ 12.5: „До 2030. године значајно смањити настајање отпада тако што ће се спречавати, односно тако што ће се отпад рециклирати и поново употребљавати.“

Потциљ 12.3: „До 2030. године широм света преполовити бацање хране по глави становника на нивоу малопродаје и потрошача [...]“

Потциљ 14.1: „До 2025. године спречити и значајно смањити све врсте загађивања мора, а посебно оних активности које долазе с копна, укључујући морски отпад.“

Као додатни примери активности може се навести колективно коришћење цекера од текстила на локалној пијаци као нпр. у Унтершлајсхајму (нем. Unterschleißheim) или израда водича за куповину („органско, регионално, праведно“) као у Вирцбургу (нем. Würzburg).

- Општина Глон (нем. Glonn) је направила **„Пут учења о енергији у Глону“** са циљем подизања свести о обновљивим изворима енергије и значају мочвара и тресетишта за складиштење CO₂. Пут учења о енергији доприноси постизању разних циљева и потциљева:
- SDG 7: „Обновљиви извори енергије“
- Потциљ 7.1: „До 2030. године обезбедити универзални приступ јефтиним, поузданим и модерним енергетским услугама“
- Потциљ 7.2: „До 2030. године знатно повећати удео обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу“
- Осим тога постоји и веза са SDG-ем 13 („Очување климе“) и SDG-ем 15 („Живот на копну“), посебно у погледу следећих

потциљева:

Потциљ 13.3: „Унапредити образовање, подизање нивоа свести (...) у вези са ублажавањем и смањивањем утицаја климатских промена“

Потциљ 15.3: „До 2020. године борити се против дезертификације (...) и тежити да се у свету неутрализује деградација земљишта.“

- У Ботропу (њем. Bottrop) је формирана урбана башта под називом „GemeinSinnshafftGarten“ („ЗаједништвоСтвараБашту“) о којој се брину разне циљне групе, укључујући имигранте и особе са инвалидитетом. Овај пројекат такође доприноси остварењу различитих Циљева одрживог развоја. SDG 13 („Очување климе“) је узет у обзир у контексту следећих потциљева:
- Потциљ 13.2: „Интегрисати мере везане за климатске промене у националне политике, стратегије и планирање“
- Потциљ 13.3: „Унапредити образовање, подизање нивоа свести (...) у вези са ублажавањем и смањивањем утицаја климатских промена“
- Осим тога, пројекат је повезан и са SDG-ем 10 („Смањене неједнакости“) и SDG-ем 11 („Одрживи градови и заједнице“). Овде су посебно значајни следећи потциљеви:
- Потциљ 10.2: „До 2030. године подстакнути социјалну, економску и политичку инклузију свих људи“
- Потциљ 11.6: „До 2030. године смањити негативан утицај градова на животну средину (...) тако што ће се посебна пажња посветити квалитету ваздуха (...).“

3.2. Предавање: Организациони ток пилот-фазе

Ева Хојшен, SKEW

Ева Хојшен је учесницама дала преглед важних организационих аспеката и временског тока пројекта. Сарадња са SKEW-ом се заснива на Меморандумима о разумевању. SKEW препоручује да се средњерочно склопи додатни споразум између партнерских јединица локалне самоуправе односно да се сарадња на тему Агенде 2030 укључи у постојеће уговоре о братимљењу градова.

За ефикасан и поуздан ток пројекта је важно да SKEW у обема партнерским јединицама локалне самоуправе има сталну контакт особу у функцији координатора партнерства одрживог развоја. У вези

² Документ који је настао као резултат самита Уједињених нација за усвајање агенде развоја после 2015. године са циљевима и потциљевима Агенде 2030 налази се на веб-страници Уједињених нација: <http://www.un.org/depts/german/gv-70/a70-l1.pdf>. Сви потциљеви који су наведени у даљем тексту дословно су преузети из тог документа.

са изаслањем стручњака које SKEW финансијски подржава, Ева Хојшен је напоменула следеће: Укупно три особе могу учествовати у том путовању, у идеалном случају две особе из различитих сектора/служби општинске управе и један представник цивилног друштва. У случају потребе SKEW преузима трошкове превођења током посете (максимално два дана). Осим тога, SKEW ће приликом посете страних стручњака немачким општинама спровести радионицу о појединим елементима пројекта, нпр. на тему планирања пилот-активности.

У вези са спровођењем јавне манифестације у јединицама локалне самоуправе SKEW ће да преузме трошкове у висини до максимално 2000 евра по манифестацији. Просторије за одржавање јавне манифестације стављају на располагање саме јединице локалне самоуправе.

Пилот-активности, које би требало да подстакну одрживе промене, се такође финансирају од стране SKEW-а у висини до максимално 5000 евра по јединици локалне самоуправе. Захтев за финансирање јавних манифестација и пилот-активности се подноси SKEW-у, и то одвојено. Носилац пројекта је немачка јединица локалне самоуправе која SKEW-у подноси захтев за доделу финансијских средстава који је претходно усаглашен са партнерском јединицом локалне самоуправе.

Соња Ајхман из берлинске градске општине Трептов-Кепеник користи прилику да разјасни отворена питања

Ева Хојшен је, осим тога, представила могућности промовисања пројекта и подсетила је присутне да се након завршетка пројекта мора поднети завршни извештај. Јединице локалне самоуправе, које учествују у пројекту, имају приступ интерном делу интернет странице SKEW-а из којег могу да

преузму све информације, документе и формуларе на различитим језицима.

Током дискусије са Џесиком Бајер, Исабелом Сантос и Евом Хојшен учесници су постављали питања о организационим и финансијским процедурама.

Питање: Неколико учесника је изразило жељу да се поједноставе формалности око постављања захтева. Из перспективе учесника би било корисно да није само немачка страна одговорна за обрачун трошкова и подношење захтева за доделу финансијске подршке, него да SKEW са страним партнерским јединицама локалне самоуправе директно склопи уговор у прослеђивању финансијских средстава. За немачке општине је међународни платни промет веома захтеван и скуп. Осим тога, партнерства су добровољни задатак јединица локалне самоуправе и стога би требала изискивати што је мање могуће времена. За привредно слабе градове и општине, који су деломично под буџетским рестрикцијама од стране надређених нивоа власти, прослеђивање средстава у иностранство може довести до одређених компликација.

SKEW: SKEW делује по налогу Савезног министарства за привредну сарадњу и развој (BMZ) као сервисна служба за немачке јединице локалне самоуправе које се ангажују у области развојне политике. У вези са међуопштинским партнерствима SKEW тесно сарађује са партнерским јединицама локалне самоуправе у иностранству. Међутим, није предвиђено директно постављање захтева за доделу финансијске подршке ни директно прослеђивање средстава партнерским јединицама локалне самоуправе у иностранству. У свим услугама и пројектима SKEW-а немачке општине су те које имају функцију посредника и носилаца пројекта. То се не тиче само пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“, него нпр. и SKEW-овог програма „Одрживи општински развој кроз партнерске пројекте (NAKOPA)“ који се може искористити за имплементацију додатних пројеката након завршетка пилот-фазе пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“. Стога се општинама већ сада у оквиру пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ препоручује да добро проуче и савладају поступак заједничког подношења захтева од стране немачке општине како би се на тај начин припремили за подношење захтева

за финансирање већих пројеката. Међутим, представници SKEW-а су обећали да ће још једном да провере да ли постоји могућност да се поједностави поступак подношења захтева.

Питање: У случају да 5000 евра по општини није довољно за спровођење пилот-активности: Има ли неких других могућности финансирања?

SKEW: Пилот-активности принципијелно треба планирати на такав начин да не пређу буџет од 5000 евра по општини те да се могу реализовати у временском периоду од неколико месеци.

Активности чија се реализација планира у оквиру међуопштинског партнерства у области одрживог развоја након завршетка пилот-пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ могу се финансирати од стране SKEW-а и Ангажман Глобала-а у оквиру других програма. SKEW ће за време трајања пилот-пројекта да укаже на различите опције и могућности финансирања и стоји на располагању појединачним партнерствима у случају да им је потребан савет.

Питање: Колика флексибилност је могућа у појединим елементима пројекта? Да ли се нпр. јавна манифестација може одржати и касније од планираног термина? Може ли у изаслањима стручњака да учествује и више од три особе, ако на крају коначни износ трошкова пута и ноћења остане исти?

SKEW: Јавна манифестација у немачкој јединици локалне самоуправе треба да буде спроведена 2017. године. Реализација јавне манифестације у партнерским јединицама локалне самоуправе је и током 2018. године. Што се тиче изаслања стручњака, на располагању не стоји неки фиксни новчани износ за сваку општину. Једино је утврђен обим услуга који их следује. Ради се о томе да се свим партнерствима понуди једнак пакет услуга, без обзира на удаљеност између партнерских општина. Због тога је за свако изаслање стручњака предвиђено преузимање трошкова пута, ноћења и прехране за три особе. Додатне особе могу учествовати у изаслањима стручњака, али само ако општине или трећа лица преузму трошкове.

3.3. Рад у групама

Представници тростране кооперације између Минхена, Трептов-Кепеника из Берлина и Суботице разговарају о општинским структурама у својим јединицама локалне самоуправе

Партнерске јединице локалне самоуправе су у две фазе групног рада почеле са радом на Агенди 2030. Прво су идентификовани релевантни актери у обе партнерске јединице локалне самоуправе како би након почетне радионице могле да буду изграђене ефикасне организационе структуре. После тог корака представници општина су направили преглед ситуације у својим општинама у контексту појединачних Циљева одрживог развоја.

Рад у групама: Структуре рада у јединицама локалне самоуправе/партнерствима

У фокусу групног рада су била два централна питања: Које актере треба укључити у имплементацију Агенде 2030 на локалном нивоу? И: Какав значај имају идентификовани актери за међуопштинска партнерства одрживог развоја? „За заједничко путовање су вам потребни прави људи и праве организације“ изјавио је водитељ радионице Патрик Лојш у свом резимеу.

Прво је свака општина направила листу актера који би се могли укључити у пројекат. Након тога је сваки појединачни актер вреднован у погледу значаја за међуопштинско партнерство. На том основу је израђен дијаграм актера у којем је значај појединих актера представљен круговима различите величине. У дијаграму је такође одређена близина односно удаљеност актера од органа општинске управе, а представљене су и узајамне везе између актера.

У следећем кораку партнерске општине су упоредиле резултате групног рада, разматрале сличности и разлике и расправљале о могућим ефектима на сарадњу у самом партнерству. Све у свему, дијаграми су показали уравнотежену слику што се тиче заступљености актера из општинске управе, цивилног друштва и политике. Тако је поред начелника општина идентификовано и локално становништво као важан актер за обликовање међуопштинског партнерства одрживог развоја.

Што се тиче стручне компетенције актера које би требало укључити у пројекат, најчешће су споменути актери из сектора за међународне односе и животну средину односно одрживи развој (као надређену област). У дијаграмима актера се значај тих група актера није очитовао само у њиховој бројчајној заступљености, него и у величини кругова којима су приказани на дијаграму. Оне општине које се оквиру свог партнерства желе бавити Циљевима одрживог развоја у области образовања су, као што се и очекивало, у већој мери идентификовале и вредновале актере из сектора образовања.

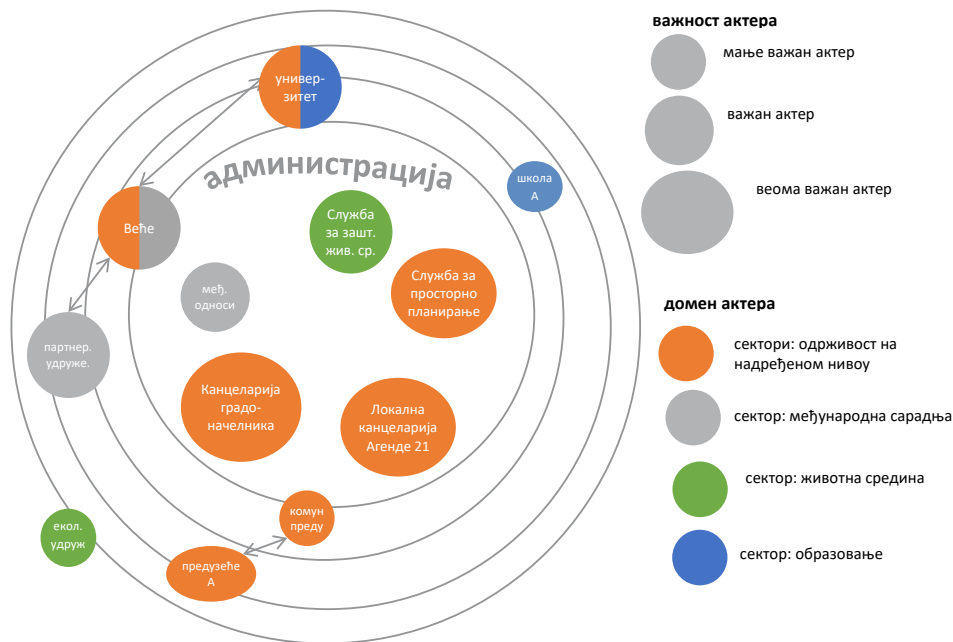
Укупно гледајући, дијаграми актера су показали да су сви учесници оценили да је укључивање различитих општинских сектора и служби, организација и група актера важно за сарадњу у пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица

локалне самоуправе“ те за имплементацију Агенде 2030 на локалном нивоу.

Дијаграми актера нису крута конструкција- могу се флексибилно прилагодити и допунити у контексту партнерства, ако се рецимо у току пројекта покаже да неки актер има већи значај за планирање и имплементацију пројекта него што се првобитно претпоставило.

Рад у групама: Преглед стања

У другој фази рада у групама учесници су имали задатак да изврше процену сопствене општине у области Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја. Још пре почетка радионице учесници су имали прилику да се позабаве том темом и да припреме одговарајуће материјале. Циљ рада у групама је био, као прво, да се добије преглед стања што се тиче имплементације Циљева одрживог развоја у јединицама локалне самоуправе: Код којих Циљева одрживог развоја је општина већ постигла одређени успех? У којим областима постоје још велики изазови? У следећем кораку су резултати проматрани заједно са партнерском јединицом локалне самоуправе: У којим областима се резултати највише поклапају? Код којих се Циљева одрживог развоја пружа добра прилика за сарадњу, јер се нпр. обе општине суочавају са сличним изазовима или јер је једна општина

Слика 6: Метода рада у групама: дијаграми актера

развила одређена решења која би могла да буду интересантна за партнерску општину? Након тога су актери добили задатак да заједно размисле на које се Циљеве одрживог развоја желе концентрисати приликом сарадње у оквиру партнерства.

Презентација резултата рада партнерстава одрживог развоја са јединицама локалне самоуправе у Босни и Херцеговини

Гелзенкирхен и Зеница

У овом партнерству је фокус стављен на SDG 4 („квалитетно образовање“) као и на потциљеве у области климе, енергије, екологије и интеграција. Обе јединице локалне самоуправе већ имају добре идеје. Партнери желе остварити конкретну сарадњу по питању нове намене бивших индустријских подручја. Гелзенкирхен је на том пољу стекао солидна искуства. Осим тога, могућа је и реализација једног пројекта са извиђачима.

Гера и Горажде

У сарадњи ове две општине реч је пре свега о заштити од поплава и природних непогода, али и о питањима јавног градског превоза, приступачности за особе са инвалидитетом, рада са омладином и инклузије особа са инвалидитетом. Ова тематска подручја се још морају повезати са одговарајућим Циљевима одрживог развоја.

Лангенхаген и Бијељина

Партнери су се већ раније договорили о конкретном пројекту. У обема општинама ће да буде направљена јавна башта са цвећем и поврћем. Башту ће обрађивати избеглице односно млади људи у тешким животним ситуацијама као и шири кругови становништва.

Лајпциг и Травник

У овом партнерству је одабран приступ бр. 1, што значи да ће се у изради општинских концепција одрживог развоја узети у обзир целокупан спектар циљева одрживог развоја. У групном раду су истовремено идентификовани појединачни циљеви који изгледају посебно прикладни за сарадњу у оквиру партнерства и који могу послужити као приоритетна подручја у заједничком акционом плану/програму деловања. Реч је о SDG-у 8 („Достојанствен рад и економски раст“) и SDG-у 12

(„Одговорна потрошња и производња“). Детаљи ће бити усаглашени приликом следећег сусрета у Травнику.

Волсфбург и Сарајево

Поред SDG-а 11 и 17 оба партнера се желе посветити и SDG-у 4 („Квалитетно образовање“), у вези са мерама очувања климе (SDG 13) и одговорне потрошње (SDG 12). Пројектне групе ће се састати у оба града и конкретизовати планове рада.

Презентација резултата рада партнерстава одрживог развоја са јединицама локалне самоуправе на Косову

Кирхајн и Смира, Општина Витина

У овом партнерству ће се пре свега радити на SDG-у 13 („Очување климе“). Обе општине су руралног карактера и желе да сарађују у области пољопривреде, одрживог коришћења отпада, кориштења обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности.

Троисдорф и Мушутште, Општина Сува река

Партнери су се договорили да сарађују у контексту SDG-а 8 („Достојанствен рад и економски раст“) у комбинацији са SDG-ом 15 („Живот на копну“). Конкретно се ради о очувању зелених површина и шуме, борби против крчења шума и последица крчења те изградњи шумских путева.

Презентација резултата рада партнерстава одрживог развоја са јединицама локалне самоуправе у Србији

Трептов-Кепеник у Берлину, Минхен и Суботица

Ове три општине су се већ раније договориле о сарадњи на тему SDG-а 4 („Квалитетно образовање“). У том контексту се пре свега треба посветити пажња маргинализованим групама становништва као што су Роми, особе са инвалидитетом, незапослени и други. Конкретније активности ће бити договорене у оквиру једног од наредних састанака.

Инголштат и Крагујевац

Партнери су усагласили сарадњу у вези са SDG-ом 7 („Обновљиви извори енергије“) и SDG-ом 12 („Одговорна производња и потрошња“). У фокусу сарадње би требало да буду обновљиви извори енергије. Договорено је да се након почетне радионице изради заједнички акциони план.

Офенбах на Мајни и Земун

У фокусу сарадње ове две јединице локалне самоуправе је тема оснивања предузећа од стране жена и миграната (SDG 8: „Достојанствен рад и економски раст“). У ту сврху треба повезати и спојити досадашња искуства обе општине. Узеће се у обзир и теме везане за развој појединих градских четврти и коегзистенцију различитих група становништва.

Фафенхофен на Илму и Ваљево

Ове партнерске општине су већ пре одржавања почетне радионице договориле сарадњу у вези са SDG-ом 15 („Живот на копну“). У средишту пажње је заштита (угрожених) екосистема. Партнери се желе посветити природи у граду и променити намену одређених површина у општинском власништву у сврху јачања урбаног биодиверзитета. Одређени изазови постоје пре свега у Ваљеву, где још увек влада недостатак потребних структура и финансијских средства. Међутим, и граду Фафенхофену предстоји још много посла.

Заједница општина Берзенбрик и Рума

Оба партнера желе ставити SDG 13 („Очување климе“) и SDG 15 („Живот на копну“) у фокус сарадње. Конкретнији кораци ће да буду договорени у наредном периоду.

3.4. Опроштај

Исабела Сантос и Џесика Бајер су се опростиле од учесника у име SKEW-а. Захвалиле су свим присутнима на ангажованом раду и исказаној храбрости да развију визије и договоре конкретне циљеве. „Хвала Вам што сте били спремни да се позабавите Агендом 2030. Радујемо се будућој сарадњи“, нагласила је Џесика Бајер.

Следећи кораци у пројекту након почетне радионице су дијалогске радионице у јединицама локалне самоуправе те изаслања стручњака. Поред тога, јединице локалне самоуправе планирају јавну манифестацију за 2017. односно 2018. годину и континуирано размењују мишљења и искуства у вези са одвијањем пројекта. Након одржавања додатних састанака мреже, спровођења укупно четири изаслања и реализације пилот-активности у свакој јединици локалне самоуправе, у новембру 2018. године је планирано одржавање завршне манифестације.

ПРИЛОГ

Програм

Програм међународне почетне радионице пилот-фазе пројекта „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“

Место: Hans-Sachs-Haus, Ebertstraße 11, 45879 Gelsenkirchen
Датум: 15–17. јануара 2017.
Језици конференције: немачки, босански/хрватски/српски, албански
Водитељ радионице: Патрик Лојш

Недеља, 15. јануар 2017.

20:00 Uhr Заједничка вечера у хотелу Маритим

Понедељак, 16. јануар 2017.

09.30	Отварање радионице Мартина Рудовиц , заменица градоначелника, Гелзенкирхен Улрих Калтенбах , референт, Савезно министарство за економску сарадњу и развој (BMZ) Џесика Бајер , шеф тима, Сервисна служба за јединице локалне самоуправе једнога света (SKEW) организације Ангажман Глобал (Engagement Global)
10.15	Представљање програма радионице Патрик Лојш , водитељ радионице
10.30	Представљање партнерстава јединица локалне самоуправе која учествују у пројекту
11.30	Агенда 2030 са њеним одрживим циљевима развоја (SDGs) и њихова интеграција у општинске структуре Др Ева Дик , стручна сарадница, Немачки институт за развојну политику
12.40	Пауза за ручак и прилика за дружење и умрежавање
13.30	Рад у групама: “Beyond Cherry Picking” Агенда 2030 - Шта то значи за моју јединицу локалне самоуправе?
14.30	Кратка презентација резултата рада у групама
15.00	Пауза за кафу
15.30	Преглед о пројекту „Партнерства одрживог развоја јединица локалне самоуправе“ Џесика Бајер , шеф тима, SKEW/Engagement Global Исабела Сантос , руководиоца пројекта, SKEW/Engagement Global
16.00	Одрживи развој у Гелзенкирхену Вернер Рибарски , повереник за „Агенду 21“, Гелзенкирхен
17.30	Завршетак првог дана
19.00	Пријем у згради „Ханз Закс“ поздравни говор Мартина Рудовиц , заменица градоначелника, Гелзенкирхен Др Штефан Вилхеми , директор, SKEW/Engagement Global Хајнц Мајер , Удржење „Иницијативна група Зеница“ (Initiativkreis Zenica e.V.)

Уторак, 17. јануар 2017.

08.40	Састанак у предворју хотела Маритим те заједничка шетња до места одржавања радионице, зграда „Ханз Закс“
09.00	Ретроспектива првог дана
09.20	Информације за групе: приступи Џесика Бајер и Исабела Сантос SKEW/Engagement Global
11.20	Организациони ток пројектне фазе Ева Хојшен, SKEW/Engagement Global
12.00	Пауза за ручак
13.00	Рад у групама: Структуре рада у јединицама локалне самоуправе/партнерствима
14.50	Пауза за кафу
15. 20	Рад у групама: преглед стања
17.00	Кратка презентација резултата рада у групама
17.30	Следећи кораци Исабела Сантос, SKEW/Engagement Global
	Завршне речи Џесика Бајер, SKEW/Engagement Global
20.00	Заједничка вечера у хотелу Маритим

Попис учесника

Босна и Херцеговина				
Општина	Презиме	Име	Општина/организација	Функција
Бијељина	Пејчић	Миле	Град Бијељина	Шеф кабинета градоначелника
Бијељина	Тодоровић	Анкица	Град Бијељина	Шеф Одсека за локални економски развој и европске интеграције
Горажде	Чаврк	Армин	Општина Горажде	Стручни сарадник за правне послове
Горажде	Драковац	Самира	Општина Горажде	Помоћница градоначелника и шеф Службе за цивилну заштиту и месне заједнице
Горажде	Чулов	Мирсада	Општина Горажде	Повереница за инклузију у Горажду
Горажде	Чулов	Исмаел	Општина Горажде	Помоћник
Сарајево	Ченгић	Зинаида	Град Сарајево	Senior Advisor, Одељење за међународну сарадњу и ЕУ интеграције
Сарајево	Хаџиабдић	Мерима	Град Сарајево	Шеф Одељења за међународну сарадњу и ЕУ интеграције
Травник	Хаџиемрић	Адмир	Општина Травник	Начелник општине
Травник	Ејубовић	Азем	Општина Травник	Шеф кабинета начелника општине
Травник	Хафизадић	Фарис	Општина Травник	Стручни сарадник за протоколарне активности начелника и питања младих
Зеница	Бичакчић	Ирена	Савез извиђача Зеница	Руководилац пројекта
Зеница	Имамовић	Зијад	Град Зеница	Шеф протокола
Немачка				
Општина	Презиме	Име	Општина/организација	Функција
Градска општина Трептов-Кепеник Града Берлина	Ајхман	Соња	Градска општина Трептов-Кепеник Града Берлина	Повереница за ЕУ и градове побратиме
Градска општина Трептов-Кепеник Града Берлина	Луме	Денис	Градска општина Трептов-Кепеник Града Берлина	Координатор за општинску развојну политику
Заједница општина Берзенбрик	Кинт	Хери	Удружење "Градити мостове", Доња Саксонија / Заједница општина Берзенбрик	Председништво удружења
Заједница општина Берзенбрик	Вагнер	Норберт	Заједница општина Берзенбрик	
Заједница општина Берзенбрик	Белман	Евалд	Заједница општина Берзенбрик	Референт за привредни развој
Гелзенкирхен	Дравс	Мелина	Град Гелзенкирхен	Референт за градове побратиме
Гелзенкирхен	Рибарски	Вернер	Град Гелзенкирхен	Повереник за Агенду 21

Гелзенкирхен	др Шрадер	Холгер	Град Гелзенкирхен	Шеф Одељења за репрезентацију и послове са грађанима
Гелзенкирхен	Пивек	Андреас	Град Гелзенкирхен	Повереник за Европу
Гелзенкирхен	Мајер	Хајнц Х.	Удружење "Иницијативна група Зеница" (Initiativkreis Zenica e.V.)	Оснивач/председник
Гера	Коб	Бернд	Град Гера	Повереник за Град Гепу; Rotary International
Гера	Бреме	Бабет	Јавна управа града Гере	Лична референтница градоначелника, повереница за градове побратиме
Гера	Раух	Ралф	Град Гера	Бивши градоначелник
Инголштат	Келер	Јирген	Град Инголштат, Служба за културу	Шеф службе
Инголштат	Шнајдер	Томас	Град Инголштат, Одељење за здравство, очување климе и животну средину	Сарадник у канцеларији шефа службе
Инголштат	Фосвинкел	Симоне	Удружење градских општина за управљање спалионицом смећа у Инголштату	Референт за односе са јавношћу
Кирхајн	Хаусман	Олаф	Град Кирхајн	Градоначелник
Кирхајн	Валдхарт	Рајнер	Град Кирхаин	Начелник Кирхајн-Клајнзехајма, председавајући градског одбора за привреду, животну средину и саобраћај
Кирхајн	Мај	Штефани	Град Кирхајн, градска четврт Клајнзехајм	Члан Градског већа
Лангенхаген	Др фон дер Хар	Регине	Град Лангенхаген, маркетинг и комуникације	Одељење за посебне пројекте и услуге градском већу
Лангенхаген	Лангрер	Волфганг	Град Лангенхаген	Члан градског већа Града Лангенхагена и већа места Калтенвајде
Лајпциг	Др Виленберг	Сабине	Удружење за унапређивање међуградског партнерства између Лајпцига и Травника	Члан Председништва удружења међуградског партнерства између Лајпцига и Травника
Лајпциг	Голдфус	Габриеле	Град Лајпциг, Канцеларија градоначелника и Градског Већа	Шеф Одељења за међународну сарадњу
Минхен	Прса	Мариа	Главни град Баварске Минхен, Служба за становање и миграције Минхен	Саветница у Канцеларији за помоћ повратницима из Немачке
Офенбах на Мајни	Јест	Бетина	Град Офенбах на Мајни	Служба за односе са јавношћу; шеф Одељења за почасте, градове побратиме и протокол
Офенбах на Мајни	Др Шилце-Беинг	Матиас	Град Офенбах на Мајни	Шеф службе за подстицаје на тржишту рада, статистику и интеграцију
Фафенхофен на Илму	„Човек“ Мајер	Манфред	Град Фафенхофен на Илму	Градски референт за зелене површине

Фафенхофен на Илму	Абенштајн	Теобалд	Град Фафенхофен на Илму; Баварска радна заједница демократских кругова	Члан у Надзорном одбору Друштва за сајмове хортикултуре
Фафенхофен на Илму	Адлер	Андре	Град Фафенхофен на Илму	Менаџер за очување климе
Троисдорф	Сонет	Петер	Град Троисдорф	Заменик портпарола града и Повереник за одрживи развој
Волфсбург	Милинг	Нора	Град Волфсбург	Одељење за сврхе репрезентације и међународне односе
Волфсбург	Де Сантис	Тања	Град Волфсбург	Одељење за сврхе репрезентације и међународне односе

Косово

Општина	Презиме	Име	Општина/организација	Функција
Муштуште, Општина Сува река	Шала	Ардиан	Општина Сува река	Члан Општинског већа Суве реке и општинског Одбора за политику и буџет
Муштуште, Општина Сува река	Хамзај	Фадил	Општина Сува река	Контакт особа између општина Сува река, Муштуште и немачких градова партнера Троисдорфа и Фелбаха
Муштуште, Општина Сува река	Кицај	Куштрим	Општина Сува река	Шеф Службе за урбанизам, просторно планирање и заштиту животне средине
Смира, Општина Витина	Халити	Сокол	Општина Витина	Начелник општине
Смира, Општина Витина	Салиху	Тефик	Општина Витина	Представник цивилног друштва у Већу села Смире
Смира, Општина Витина	Салиху	Африм	Општина Витина	Председник Општинског већа

Србија

Општина	Презиме	Име	Општина/организација	Функција
Крагујевац	Обрадовић	Миња	Град Крагујевац	Члан Градског већа за инвестиције и управљање пројектима
Крагујевац	Максимовић	Владимир	Град Крагујевац	Члан Градског већа за комуналне делатности, равномерни и одрживи развој
Крагујевац	Јегдић	Дејан	Град Крагујевац, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Менаџер пројекта у Одељењу за локалну самоуправу, међуопштинску и међународну сарадњу
Рума	Косановић	Драган	Општина Рума	Шеф Одељења за локални економски развој
Рума	Љубишић	Душан	Општина Рума	Начелник Општинске управе
Рума	Манчић	Слађан	Општина Рума	Председник општине
Суботица	Бабић	Мирослава	Град Суботица	Чланица Градског већа, задужена за област културе
Суботица	Алексић	Наташа	Град Суботица	Чланица Градског већа, задужена за област образовања

Суботица	Ђукановић	Илија	Град Суботица	Члан Градског већа, задужен за област социјалне заштите и здравства
Ваљево	Томић	Александра	Град Ваљево	Кабинет градоначелника
Ваљево	Пимић	Мирослав	Град Ваљево	Помоћник градоначелника
Ваљево	Тодоровић	Тијана	Град Ваљево	Начелница Одељења за локални развој, привреду и комуналне послове
Земун	Кукобат	Тања	Општина Земун	Асистентка у Канцеларији за локални економски развој
Земун	Дурковић	Бранкица	Општина Земун	Начелница Одељења за финансије

Представници осталих организација

Општина	Презиме	Име	Општина/организација	Функција
Босна и Херцеговина, Република Српска	Ракић	Горан	Савез општина и градова Републике Српске	Референт
Немачка	Вигерс	Јонас	Немачки савез градова и општина	Координатор за међуопштинску развојну сарадњу
Немачка	Кисо	Клаудија	Савезна служба за животну средину	Одељење за научно-истраживачки рад у области животне средине и саобраћаја, национални координатор "Европске недеље мобилности"
Немачка	Др Дик	Ева	Немачки институт за развој политику	Стручна сарадница
Немачка	Калтенбах	Улрих	Савезно министарство за привредну сарадњу и развој (BMZ)	Референт
Косово	Ибрахими	Сазан	Асоцијација косовских општина	Шеф
Србија	Божовић	Иван	Стална конференција градова и општина Србије	Саветник за европске интеграције

Чланови пројектног тима

Презиме	Име	Организација	Функција
Бајер	Џесика	SKEW/Engagement Global	Шеф тима
Ајсман	Дорен	SKEW/Engagement Global	Руководилац пројекта
Хојшен	Ева	SKEW/Engagement Global	Референт
Ковачевић	Џенита	SKEW/Engagement Global	Стручна сарадница по основу уговора о делу
Микић	Теа	SKEW/Engagement Global	Стручна сарадница по основу уговора о делу
Рама	Арјета	SKEW/Engagement Global	Ученица на пракси
Сантос	Исабела	SKEW/Engagement Global	Руководилац пројекта
Др Вилхелми	Штефан	SKEW/Engagement Global	Шеф сектора SKEW-а

PUBLICATIONS OF THE SERVICE AGENCY COMMUNITIES IN ONE WORLD

All publications and information leaflets of the Service Agency Communities in One World can be ordered free of charge (if not yet out of print) or downloaded on its homepage under <https://skew.engagement-global.de/publications-en.html>. Please find below the list of publications available in English.

“Dialog Global”-Series:

- No. 43: Network Meeting Migration & Development at the local level. 9 – 10 November 2015 in Cologne. Report. Bonn, October 2016
- No. 40: 50 Municipal Climate Partnerships by 2015. Documentation of the third phase of the project. Bonn, May 2016
- No. 32: 50 Municipal Climate Partnerships by 2015. Documentation of the second phase of the project. Bonn, December 2014
- No. 29: 50 Municipal Climate Partnerships by 2015. Documentation of the Pilot Phase. Bonn, May 2013 [German/English version]
- No. 25: Participatory Budgeting Worldwide – Updated Version. Study. Bonn, November 2013.
- No. 24: International Congress on Models of Participatory Budgeting. Documentation. Bonn, November 2010
- No. 22: Migration and Development at the Local Level. An excerpt from the best practice guidelines. Bonn, November 2012

“Material”-Series:

- No. 86: International Kick-off Workshop, 5th phase: „50 Municipal Climate Partnerships by 2015“. 12th – 14th July 2016 Science City of Muñoz, Philippines. Bonn, March 2017
- No. 80: German-Latin American/Caribbean Mayors' Conference- 'Urbanisation in Germany'. 30 to 31 May 2016 in Hamburg. Bonn, November 2016
- No. 77: Second Conference of German-Palestinian Municipal Partnerships. 10 to 13 November 2015 in Jena. Bonn, July 2016
- No. 70: International Workshop of the Municipal Climate Partnerships. Presentation of the Programmes of Action July 1 – 3, 2014. Bonn, February 2015
- No. 60: International Workshop “50 Municipal Climate Partnerships by 2015 – Presentation of the Joint Programmes of Action”. Documentation. Bonn, January 2014
- No. 54: International Kick-off Workshop “50 Municipal Climate Partnerships by 2015” 14th-16th November 2011. Documentation. Bonn, May 2012

Others:

- About Us. Bonn, February 2016
- The services we offer. Bonn, March 2017

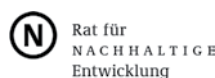
All current information, dates, activities, tips, and background reports can be found in the monthly ***Eine-Welt-Nachrichten*** of the Service Agency (only available in German). Free of charge! The order form is available on our homepage under: www.service-eine-welt.de.

EINE WELT.
ONE WORLD.
UN SEUL MONDE.
BONN.

giz

The Service Agency Communities in One World (a department of Engagement Global gGmbH) is funded by the Federal Ministry for Economic Cooperation and Development (BMZ), as well as the federal states of Baden-Württemberg, Bremen, Hamburg, North Rhine-Westphalia and Rhineland-Palatinate. We involve our supporters and cooperating partners in our continued development through our official bodies: the programme advisory board and the programme commission. Members: The Free State of Bavaria; the State of Berlin; the State of Mecklenburg-Western Pomerania; the State of Lower Saxony; the State of Saarland; the State of Schleswig-Holstein; the Municipality of Aidlingen; the Federal Foreign Office; the Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Building and Nuclear Safety; the Federal City of Bonn; the German Civil Servants' Association (DBB); the Baden-Württemberg regional association for international development (DEAB); the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH; the German Commission for UNESCO; the Federation of German Trade Unions (DGB); the German County Association; the German Association of Cities; the German Association of Towns and Municipalities; the German Development Institute; the Diocesan Council of the Catholic Church; the Stuttgart Forum of Cultures; the City of Freiburg; the City of Jena; the City of Karlsruhe; the City of Cologne; the City of Munich; the City of Nuremberg; the Council of European Municipalities and Regions (CEMR); the German Council for Sustainable Development; the District of Steinfurt; the association of German development non-governmental organisations (VENRO).

ENGAGEMENT GLOBAL gGmbH
Service für Entwicklungsinitiativen

Tulpenfeld 7 · 53113 Bonn
Postfach 12 05 25 · 53047 Bonn

Telefon +49 228 20 717-0
Telefax +49 228 20 717-150

info@engagement-global.de
www.engagement-global.de

Im Auftrag des

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung